

--	--	--	--	--

Centre Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Student Number

2001
HIGHER SCHOOL CERTIFICATE
EXAMINATION

Classical Hebrew Extension

General Instructions

- Reading time – 10 minutes
- Working time – 1 hour and 50 minutes
- Write using black or blue pen
- Write your Centre Number and Student Number at the top of this page

Total marks – 50

Section I Pages 2–8

35 marks

- Attempt Questions 1–2
- Allow about 1 hour 10 minutes for this section

Section II Pages 9–11

15 marks

- Attempt Question 3
- Allow about 40 minutes for this section

Section I — Prescribed Text

35 marks

Attempt Questions 1–2

Allow about 1 hour and 10 minutes for this section

Read the extracts, then answer Questions 1–2 in ENGLISH in the spaces provided. Use the extracts, your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Question 1 (20 marks)

(a) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Amos 4:1–5

- 1 שמעו הדבר הזה פרות הבשן אשר בתר שמרון העשקות דלים
הרצצות אביונים האמרת לאדנייהם הביאה ונשתה:
- 2 נשבע אדני יהוה בקדשו כי הנה ימים באים עליכם ונשא
אתכם בצנות ואחריתכן בסירות דונה:
- 3 ופרצים תצאנה אשה נגדה והשלכתנה התרמונה נאם יהוה:
- 4 באו בית-אל ופנעו הגלגל הרבו לפשע והביאו לבקר ובחייכם
לשלת ימים מעשרתיכם:
- 5 וקטר מחמין תודה וקראו נדבות השמיעו כי כן אהבתם בני
ישראל נאם אדני יהוה:

Question 1 continues on page 3

Question 1 (continued)

(i) Translate the following words וּפְרָצִים הַצִּאֲנָה אִשָּׁה נֹגְדָה with reference to:

1 *Peshat* 1

.....

2 *Derash* 1

.....

(ii) Explain the prophet's ironical references (verse 4) to Bethel and Gilgal. 2

.....
.....
.....
.....

(iii) Who were the פְּרוֹת הַבָּשֵׁן? What implicit comparison is the prophet making? 2

.....
.....
.....
.....

(iv) What tone does Amos adopt in his view of sacrificial rites? Support your answer with reference to this text. 4

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Question 1 continues on page 4

Question 1 (continued)

(b) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Amos 4:6–13

- 6 וְגַם־אֲנִי נָתַתִּי לָכֶם נִקְיוֹן שָׁנִים בְּכָל־עֲרֵיכֶם וַחֲסֹר לֶחֶם בְּכָל
מְקוֹמֵיכֶם וְלֹא־שָׁבַתֶם עָדִי נְאֻם־יְהוָה:
- 7 וְגַם אֲנֹכִי מִנְעַתִּי מִכֶּם אֶת־הַגֹּשֶׁם בְּעוֹד שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים לְקַצֵּיר
וְהַמְטַרְתִּי עַל־עֵיר אַחַת וְעַל־עֵיר אַחַת לֹא אֲמַטִּיר חֶלְקָה
אַחַת תִּמְטַר וְחֶלְקָה אֲשֶׁר־לֹא־תִמְטַר עָלֶיהָ תִּיבָשׁ:
- 8 וְנָעוּ שְׂתִימִם שְׁלֹשׁ עָרִים אֶל־עֵיר אַחַת לְשָׁתוֹת מַיִם וְלֹא יִשְׁבְּעוּ
וְלֹא־שָׁבַתֶם עָדִי נְאֻם־יְהוָה:
- 9 הִכִּיתִי אֶתְכֶם בַּשֶּׁדֶפּוֹן וּבִירֵקוֹן הַרְבּוֹת גְּנוֹתֵיכֶם וְכַרְמֵיכֶם
וּתְאֵנֵיכֶם וְזֵיתֵיכֶם יֹאכְלוּ הַגֹּזֵם וְלֹא־שָׁבַתֶם עָדִי נְאֻם־יְהוָה: ס
- 10 שְׁלַחְתִּי בָכֶם דְּבַר בְּדֶרֶךְ מִצְרַיִם הִרְגַּתִּי בַחֲרֹב בַּחֲוָרֵיכֶם
עִם שְׁבִי סוּסֵיכֶם וְאֶעֱלֶה בְּאֵשׁ מַחֲנֵיכֶם וּבְאַפְכֶם וְלֹא־שָׁבַתֶם עָדִי
נְאֻם־יְהוָה:
- 11 הִפְכֹתִי בָכֶם כַּמִּהְפֹּכֶת אֱלֹהִים אֶת־סֹדֶם וְאֶת־עַמֹּרָה וְתַהֲיוּ כְּאוֹד
מִצְלָל מִשְׁרַפָּה וְלֹא־שָׁבַתֶם עָדִי נְאֻם־יְהוָה: ס
- 12 לָכֵן כֹּה אֶעֱשֶׂה־לָּךְ יִשְׂרָאֵל עַקֵּב כִּי־נָאֵת אֶעֱשֶׂה־לָּךְ הַכּוֹן
לְקִרְאֵת־אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל:
- 13 כִּי הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים וּבִרְאָ רֹחַ וּמַגִּיד לְאָדָם מִה־שָׁחוֹ
עֲשֵׂה שֹׁחַר עֵיפָה וְדַרְךְ עַל־בִּמְתֵי אֶרֶץ יְהוָה אֱלֹהֵי־צַבָּאוֹת
שָׁמוּ: ס

Question 1 continues on page 5

Question 1 (continued)

- (i) Give a literal translation of the word אָוֵד and explain how it is understood by the commentators. **1**

.....

- (ii) Parse:

- 1 אָמַטִּיר **1**

.....

- 2 תִּבְּשׂ **1**

.....

- 3 הַכּוֹן **1**

.....

- (iii) What is the point and purpose of this prophecy? **6**

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

End of Question 1

Question 2 (15 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Berachot 35b

א * אמר רבי חנינא בר פפא: כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאילו גזול להקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, שנאמר: "גזול אביו ואמו ואומר אין פשע חבֵר הוא לאיש משחית"; ואין אביו אלא הקדוש ברוך הוא, שנאמר "הלא הוא אביך קנה"; ואין אמו אלא כנסת ישראל, שנאמר: "שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמה". מאי "חבֵר הוא לאיש משחית"? אמר רבי חנינא בר פפא: חבֵר הוא לירבעם בן נבט שהשחית את ישראל לאביהם שבשמים.

ב... ב

ג וְאָמַר רַבֵּה בַר בַּר חֲנָה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי אֶלְעָאי: בֵּא וּרְאֵה שְׁלֹא כְדוּרוֹת הֶרְאִשׁוּנִים דְּוֵרוֹת הָאֲחֵרוּנִים; דְּוֵרוֹת הֶרְאִשׁוּנִים הֵיוּ מְכַנְסִין פִּירוּתֵיהֶן דְּרַךְ טַרְקָסְמוֹן – כְּדִי לְחַיֵּיבֵן בְּמַעֲשֵׁר, דְּוֵרוֹת הָאֲחֵרוּנִים מְכַנְסִין פִּירוּתֵיהֶן דְּרַךְ גִּגּוֹת דְּרַךְ חֲצֵרוֹת דְּרַךְ קַרְפִּיפּוֹת – כְּדִי לְפַטְרֵן מִן הַמַּעֲשֵׁר; וְדָאֵמַר רַבִּי יוֹנָאי: אֵין הִטְבֵּל מִתְחַיֵּיב בְּמַעֲשֵׁר עַד שִׁירָאָה פְּנֵי הַבַּיִת, שְׁנָאֵמַר: "בְּעֵרְתִי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת"; וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: אֶפִּילוּ חָצֵר קוֹבַעַת, שְׁנָאֵמַר: "וְאָכְלוּ בַשְּׂעִרִיךָ וְשָׁבְעוּ".

ד "חוץ מן היין וכו'". מאי שנא יין? אי לימא משום דאשתני לעלויא, אשתני לברכה? והרי שמן, דאשתני לעלויא ולא אשתני לברכה! דאמר רב יהודה אמר שמואל, וכן אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן: ישמן זית מברכין עליו "בורא פרי העץ"! אמרי: התם משום דלא אפשר, היכי נבריה? נבריה, "בורא פרי הזית" – פירא גופיה זית אקרי. – ונבריה עליה "בורא פרי עץ זית"! – אלא אמר מר ווטרא: חמרא – זיין, משחא – לא זיין. ומשחא לא זיין?! והתנן: "הנודר מן המזון מותר במים ובמלח, והוינן בה: מים ומלח הוא דלא אקרי מזון, הא כל מילי אקרי מזון, גימא תיהוי תיובתא דרב ושמואל, דאמרי: אין מברכין ב'בורא מיני מזונות' אלא בחמשת המינין בלבד! ואמר רב הונא: באומר "כל הין עלי"; אלמא משחא זיין! – אלא: חמרא סעיד, ומשחא לא סעיד. – וחמרא מי סעיד?! והא רבא הוה שתי חמרא כל מעלי יומא דפסחא כי היכי דנגרריה ללביה ויכול מצה טפי! – טובא גריר, פורתא סעיד. – ומי סעיד כלל?! והכתיב: "ויין ישמח לבב אנוש ולחם לבב אנוש יסעד וגו'" נהמא הוא דסעיד, חמרא לא סעיד! – אלא: חמרא אית ביה תרתי – סעיד ומשמח, נהמא – מסעד סעיד, שמוחי לא משמח. אי הכי נבריה עליה שלש ברכות! לא קבעי אינשי סעודתיהו עלויה. אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרבא: אי קבע עלויה סעודתיה מאי? אמר ליה: לכשיבא אליהו ויאמר אי הויא קביעותא, השתא מיהא יבטלה דעתו אצל כל אדם.

Question 2 continues on page 7

Question 2 (continued)

- (a) How does the text **גוזל אביו ואמו** imply that it is inappropriate to eat without a blessing? 1

.....

.....

- (b) The Mishna states: **על פירות האילן הוא אומר בורא פרי העץ חויץ מן היין**.
Suggest THREE possible explanations why **יין** receives a distinct blessing whereas **שמן זית** does not.

- (i) 1
- (ii) 1
- (iii) 1

- (c) What is the significance of the appearance of Elijah in the context of the phrase **לכשיבא אליהו ויאמר אי הויה קביעותא השתא מיהא בטלה דעתו אצל כל אדם**? 1

.....

- (d) The following four terms, **מזון**, **הזן**, **סעיד**, and **משמח**, appear in passage *daled*. 4
All apply to categories of food. Name the foods in each category.

.....

.....

.....

.....

Question 2 continues on page 8

Question 2 (continued)

- (e) With reference to the language, content and persona of this extract, trace the processes of the development of the Talmud.

6

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

End of Question 2

Section II — Non-prescribed Text

15 marks

Attempt Question 3

Allow about 40 minutes for this section

Answer the question in the spaces provided.

Marks

Question 3 (15 marks)

(a) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalms 114:1–6

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בַּיַּת יַעֲקֹב מֵעַם לְעֵז:	1
הִיִּתְהַ יהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלֹתָיו:	2
הַיָּם רָאָה וַיִּגַּס הַיַּרְדֵּן יִסַּב לְאַחֲזֹר:	3
הַהָרִים דָּקְדְּוּ כְּאֵילִים גְּבֻעוֹת כַּבְּנֵי־צֹאן:	4
מִה־לֵּךְ הַיָּם כִּי תִגּוֹס הַיַּרְדֵּן תִּסַּב לְאַחֲזֹר:	5
הַהָרִים תִּדְקְדְּוּ כְּאֵילִים גְּבֻעוֹת כַּבְּנֵי־צֹאן:	6

לְעֵז *foreign* דָּקְדְּוּ *danced*

- (i) Verse 3 refers to TWO specific events in Biblical history. What were they? 2
- 1 .....
- 2 .....
- (ii) 1 Parse תִּסַּב (verse 5). 1
- .....
- 2 Explain the imagery in verse 6. 2
- .....
- .....
- (iii) How can one tell from verse 2 that the Psalmist had differing attitudes to Israel and Judah? 3
- .....
- .....
- .....

Question 3 continues on page 10

Question 3 (continued)

(b) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalms 115:1–9

- 1 לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא לָנוּ כִּי־לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד עַל־חַסְדֶּיךָ עַל־אֲמֹתֶיךָ:
- 2 לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵי־הוּא אֱלֹהֵיהֶם:
- 3 וְאֵלֵהֵינוּ בַשָּׁמַיִם כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה:
- 4 עֲצַבֵיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יַדֵי אָדָם:
- 5 פֶּה־לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ:
- 6 אֲזָנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֵף לָהֶם וְלֹא יִרְיִחוּן:
- 7 יָדֵיהֶם וְלֹא יִמְיִשּׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְלְכוּ לֹא־יִהְיוּ בְּגִרּוֹנָם:
- 8 כַּמֹּזֶה יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בָּטַח בָּהֶם:
- 9 יִשְׂרָאֵל בָּטַח בִּיהוָה עֲזָרָם וּמִגֹּנָם הוּא:

עֲצַבֵיהֶם	<i>their idols</i>
יִרְיִחוּן	<i>smell</i>
יִמְיִשּׁוּן	<i>feel</i>
לֹא־יִהְיוּ בְּגִרּוֹנָם	<i>they will not utter a sound</i>

Question 3 continues on page 11

Question 3 (continued)

- (i) What does the Psalmist mean when he says כְּמוֹתֵם יְהוָה עֲשִׂיהֶם? 1

.....
.....

- (ii) What features of the gods of the nations does the Psalmist note? What is the purpose of noting them? 2

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- (iii) How does the Psalmist use literary features to explain his points? Give TWO examples to support your answer. 4

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

End of paper

BLANK PAGE